

R O M Â N I A

TRIBUNALUL CLUJ
SECȚIA MIXTĂ DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL, DE
CONFLICTE DE MUNCĂ SI ASIGURĂRI SOCIALE

Dosar nr. 1516/117/2014

Cod operator de date cu caracter personal 3184

SENTINTA CIVILA NR. 4800/2014

Ședința publică din data de 11 iulie 2014

Instanța constituită din:

PREȘEDINTE Monica Trofin

Grefier Raluca Bianca Moldovan

Pe rol judecarea cauzei de contencios administrativ și fiscal având ca obiect obligația de a face formulată de reclamanta FUNDATIA EUROPEAN COMMITTEE HUMAN RIGHTS HUNGARIANS CENTRAL EUROPE, în contradictoriu cu pârâții CONSILIUL LOCAL AL MUN.CLUJ NAPOCA și PRIMARUL MUN.CLUJ NAPOCA.

Se face referatul cauzei de către grefierul de ședință constatându-se că la data de 03.07.2014 prin serviciul de registratură al instanței reclamanta a depus la dosarul cauzei concluzii scrise.

Totodată se constată că mersul dezbaterilor și concluziile pe fond ale părților au fost consemnate în încheierea ședinței publice din data de 27.06.2014, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de azi, 11.07.2014.

INSTANȚA

Prin **cererea în contencios administrativ formulată** de către reclamanta FUNDATIA EUROPEAN COMMITTEE HUMAN RIGHTS HUNGARIANS CENTRAL EUROPE în contradictoriu cu pârâții CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI CLUJ NAPOCA și PRIMARUL MUNICIPIULUI CLUJ NAPOCA s-a solicitat instanței să dispună **obligarea pârâților la instalarea indicatoarelor bilingve de delimitare a municipiului Cluj-Napoca, în limbile română și maghiară**. Nu au fost solicitate cheltuieli de judecată.

În motivarea cererii, reclamanta arată că este o organizație neguvernamentală de protecție a drepturilor minorității maghiare și, în această calitate, solicită autorităților administrației publice locale instalarea indicatoarelor de delimitare a municipiului Cluj-Napoca și în limba minorității maghiare, respectiv instalarea de indicatoare bilingve în limbile română și maghiară.

Arată reclamanta că numărul locuitorilor de etnie maghiară din municipiul Cluj-Napoca este inferior procentului de 20 % prevăzut de Legea 215/2001, însă chiar și în aceste condiții, reclamanta precizează că

minoritatea maghiară este îndreptățită să beneficieze de inscripționarea indicatoarelor și în limba maghiară, având în vedere prevederile Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale, încheiată la Strasbourg la 1 februarie 1995.

Potrivit Convenției, autoritățile administrației publice au obligația de a expune denumirea tradițională a străzilor și a altor indicații topografice în limba minorităților, dacă există un număr substanțial de locuitori și o cerere suficientă.

Municipiul Cluj-Napoca este o arie locuită în mod tradițional de un număr substanțial de persoane aparținând minorității maghiare, în 1910 ponderea populației maghiare fiind de 82 %, aceasta diminuându-se până la 16 % în anul 2011.

Există, de asemenea, o cerere suficientă concretizată în peisajul multicultural al municipiului Cluj-Napoca unde prezența minorității maghiare este evidentă.

Pe de altă parte, instalarea indicatoarelor bilingve s-a mai întâlnit în România, chiar și în condițiile în care populația minoritară nu ajunge la procentul de 20 %, un exemplu în acest sens constituindu-l orașele Aiud, Reghin, Sibiu. Inscripționarea în limba minorității a denumirilor localităților, dacă minoritatea are o pondere de sub 20 %, nu este interzisă, fiind o chestiune care ține de manifestarea de voință a autorităților locale. Pentru municipiul Cluj-Napoca, s-a adoptat HCL Cluj-Napoca nr. 99/2002 în acest sens, însă hotărârea nu a fost pusă în executare.

În aceste condiții, ținând cont de împrejurarea că municipiul Cluj-Napoca este un oraș multicultural, că minoritatea maghiară are o puternică manifestare în viața orașului din punct de vedere social și cultural, este oportun, în opinia reclamantei ca indicatoarele de delimitare a municipiului Cluj-Napoca să fie inscripționate atât în limba română cât și în limba maghiară.

Arată reclamanta că a adresat autorităților administrației publice locale o cerere de inscripționare a denumirii municipiului în limbile minorităților naționale și în temeiul HCL Cluj-Napoca nr. 99/2002, însă acestea au refuzat, motiv pentru care s-a formulat prezenta cerere de chemare în judecată.

În drept, cererea a fost întemeiată pe dispozițiile Legii 215/2001, Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, Constituția României.

În probațiune, au fost anexate : dovada înregistrării cererii de inscripționare la autoritățile locale, răspunsul primit conținând refuzul de inscripționare, HCL Cluj-Napoca 99/2002, corespondență administrativă, dovezi de comunicare, extras din Registrul Comerțului- Camera de Comerț a Olandei.

Pârâții nu au formulat întâmpinare în cauză și nici nu s-au prezentat în fața instanței pentru formularea de apărări față de acțiunea în contencios administrativ depusă de către reclamantă.

După închiderea dezbatărilor în fond, s-au depus la dosar note de ședință prin care s-a invocat excepția lipsei de interes, excepția lipsei calității procesuale active și excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Primarul Municipiului Cluj-Napoca, solicitându-se respingerea cererii în baza excepțiilor. Pe fond, s-a arătat că populația de etnie maghiară din Cluj-

Napoca este sub 20 %, respectiv că aceasta se ridică la procentul de 15,7 %, iar instalarea indicatoarelor bilingve nu se justifică prin prisma Legii 215/2001, astfel încât cererea se impune a fi respinsă și din acest punct de vedere.

Analizând cererea formulată în baza probelor administrate, instanța reține că aceasta este întemeiată, datorită următoarelor considerente :

1. Considerente procedurale cu privire la excepțiile ridicate prin notele de ședință de către pârâți.

Instanța reține, potrivit dispozițiilor art. 248 NCPC, că este prioritară pronunțarea asupra excepțiilor de procedură sau de fond care fac inutilă, în tot sau în parte, administrarea de probe sau cercetarea în fond a cauzei.

Cu privire la excepțiile invocate în cauză de către pârâți, excepția lipsei de interes, excepția lipsei calității procesuale active și excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Primarul Municipiului Cluj-Napoca, se reține că acestea au fost invocate după dezbaterile pe fondul cauzei, prin urmare, se reține că acestea au fost în mod tardiv formulate.

Potrivit dispozițiilor art. 208 NCPC, întâmpinarea este obligatorie iar nedepunerea întâmpinării atrage decăderea pârâtului din termenul de a mai propune probe și de a invoca excepții.

În cauză, acțiunea în contencios administrativ formulată de către reclamantă a fost comunicată pârâților iar aceștia nu au formulat întâmpinare în termenul legal, fiind decăzuți astfel din dreptul de a mai propune probe sau de a ridica excepții, altele în afară decât cele de ordine publică.

În același timp, potrivit dispozițiilor art. 394 alin. 3 NCPC, după închiderea dezbaterilor, părțile nu mai pot depune niciun înscris la dosarul cauzei, sub sancțiunea de a nu fi luat în seamă.

În acest sens, potrivit dispozițiilor procedurale, instanța nu va ține seama de notele de ședință depuse de către pârâți după închiderea dezbaterilor asupra fondului și de aspectele invocate.

2. Cu privire la condițiile exercitării acțiunii în contencios administrativ :

Potrivit dispozițiilor art. 30 NCPC,

oricine are o pretenție împotriva unei alte persoane, ori urmărește soluționarea în justiție a unei situații juridice are dreptul să facă o cerere înaintea instanței competente,

iar potrivit art. 32 NCPC,

orice cerere poate fi formulată și susținută numai dacă autorul acesteia are capacitate procesuală, are calitate procesuală, formulează o pretenție și justifică un interes.

Instanța a verificat acțiunea formulată din punctul de vedere al respectării condițiilor cerute de dispozițiile textelor legale menționate și a reținut că reclamanta este o organizație neguvernamentală având ca scop protejarea drepturilor minorității maghiare, înregistrată în Olanda, potrivit extrasului din Registrul Comerțului al Camerei de Comerț din Olanda, prin urmare, are capacitatea și calitatea procesuală necesară în vederea promovării acțiunii în justiție. Acțiunea are un obiect bine determinat, reclamanta solicitând obligarea pârâților să adopte o conduită și să efectueze operațiuni administrative și un interes, acela de a obține respectarea drepturilor membrilor săi, respectiv respectarea drepturilor minorităților.

Și din perspectiva Legii nr. 544/2004, Legea contenciosului administrativ, instanța reține că reclamanta justifică o capacitate și o calitate procesuală activă.

Reclamanta este potrivit art. 2 din Legea 554/2004 un organism social interesat, acesta fiind definit potrivit lit. s. al art.2 :

(s) organisme sociale interesate - structuri neguvernamentale, syndicate, asociații, fundații și altele asemenea, care au ca obiect de activitate protecția drepturilor diferitelor categorii de cetățeni sau, după caz, buna funcționare a serviciilor publice administrative;

Reclamanta este o persoană vătămată în sensul art. 1 și 2 lit.a din Legea 554/2004,

a) persoană vătămată - orice persoană titulară a unui drept ori a unui interes legitim, vătămată de o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri; în sensul prezentei legi, sunt asimilate persoanei vătămăte și grupul de persoane fizice, fără personalitate juridică, titular al unor drepturi subiective sau interese legitime private, precum și organismele sociale care invocă vătămarea prin actul administrativ atacat fie a unui interes legitim public, fie a drepturilor și intereselor legitime ale unor persoane fizice determinate;

Potrivit dispozițiilor art. 1 din Legea nr. 554/2004,

(1) Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public.

Potrivit art. 8 din Legea 554/2004

(1) Persoana vătămată (...), poate sesiza instanța de contencios administrativ competentă, pentru a solicita anularea în tot sau în parte a actului, repararea pagubei cauzate și, eventual, reparații pentru daune morale. De asemenea, se poate adresa instanței de contencios administrativ și cel care se consideră vătămat (...) prin refuzul nejustificat de soluționare a unei cereri, precum și prin refuzul de efectuare a unei anumite operațiuni

administrative necesare pentru exercitarea sau protejarea dreptului sau interesului legitim.

Obiectul cererii se circumscrie dispozițiilor art. 2 din Legea 554/2004,

lit. i) *refuz nejustificat de a soluționa o cerere - exprimarea explicită, cu exces de putere, a voinței de a nu rezolva cererea unei persoane; este asimilată refuzului nejustificat și nepunerea în executare a actului administrativ emis ca urmare a soluționării favorabile a cererii sau, după caz, a plângerii prealabile;*

precum și dispozițiilor art. 8 mai sus citate.

Reclamanta a invocat atât un interes privat, respectiv acela de protejare a drepturilor membrilor săi cât și un interes public, acela de respectare a drepturilor cetățenilor români de etnie maghiară, fiind întrunite atât condițiile art. 2 lit p și r din Legea 554/2004

p) *interes legitim privat - posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv viitor și previzibil, prefigurat;*

r) *interes legitim public - interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice;*

cât și condițiile art. 8 alin. (1¹), potrivit cărora

(1¹) *Persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat pot formula capete de cerere prin care invocă apărarea unui interes legitim public numai în subsidiar, în măsura în care vătămarea interesului legitim public decurge logic din încălcarea dreptului subiectiv sau a interesului legitim privat.*

Calitatea procesuală pasivă aparține pârâților, aceștia fiind ținuți să îndeplinească operațiunile administrative solicitate de reclamantă.

În temeiul art. 36 alin. 1 din Legea nr. 215/2001,

(1) *Consiliul local are inițiativă și hotărăște, în condițiile legii, în toate problemele de interes local,*

iar în baza HG 1206/2001 art.11 alin. 2,

(2) *Confecționarea tablitelor indicatoare se realizează prin grija primarilor, costul acestora fiind suportat din bugetele locale.*

Față de răspunsul autorităților administrative prin care s-a refuzat instalarea indicatoarelor de delimitare a municipiului Cluj-Napoca în limbile minorităților naționale, emis la data de 28.11.2013, instanța constată că acțiunea s-a depus în termenul de 6 luni prevăzut de art. 11 lit. b din Legea 554/2004.

3. Considerente reținute pe fond în baza legislației interne.

Conform art. 76 din Legea 215/2001,

(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă.

(4) Autoritățile administrației publice locale vor asigura inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, în condițiile prevăzute la alin. (2).

În municipiul Cluj-Napoca, minoritatea maghiară nu întrunește procentul prevăzut de dispozițiile legale mai sus menționate, potrivit rezultatelor oficiale ale recensământului din 2011 publicate de Institutul Național de Statistică disponibile pe pagina oficială -<http://www.recensamantromania.ro/rezultate-2/>, numărul maghiarilor fiind de 49 565, adică 15, 27 %.

Cu toate acestea, instanța consideră însă că minoritatea maghiară este îndreptățită să ceară autorității locale inscripționarea bilingvă a localității.

Astfel, dispozițiile art. 76 din Legea 215/2001 prevăd obligativitatea inscripționării bilingve atunci când cetățenii aparținând minorității naționale depășesc un număr de 20% din numărul locuitorilor, iar HG 1206 /2001 concretizează modalitatea de executare a acestei inscripționări.

Instanța reține însă, că din interpretarea dispozițiilor legale mai sus citate, rezultă că atunci când acest procent al cetățenilor minorităților nu este atins, problema inscripționării în limba minorității este o chestiune ce ține de oportunitate, lăsată la îndemâna autorității locale.

În sensul art. 36 alin.1 din Legea 215/2001,

(1) Consiliul local are inițiativă și hotărăște, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități ale administrației publice locale sau centrale.

Prin urmare, autoritatea locală este liberă să inscripționeze în limba minorităților naționale, denumirea localității în limbile minorităților pe indicatoarele de intrare și ieșire din localitate, dacă există o manifestare de voință a autorității în acest sens.

La interpretarea dispozițiilor legale în această modalitate, instanța a avut de ales între două variante de interpretare a legii, în sensul de a interpreta că ceea ce nu este expres interzis de lege este permis, sau de a interpreta în sensul că ceea ce nu este în mod expres prevăzut este interzis.

Dintre aceste variante, s-a ales prima variantă, având în vedere că în momentul legiferării nu pot fi avute în vedere în mod expres universalitatea conduitelor efective la care legea obligă, nici chiar în materia dreptului public, sau cu atât mai mult, acestea fiind apreciate generic, prin urmare ceea ce nu este expres interzis de lege este permis, neînsemnând că aplicarea acestui principiu contravine principiului legalității.

O astfel de interpretare, în sensul că ceea ce nu este expres interzis de lege este permis rezultă și din modalitatea de legiferare a competențelor consiliului local, potrivit art. 36 alin. 1 din Legea 215/2001, acesta având drept de inițiativă și competența de a adopta hotărâri în toate problemele de interes local, cu excepția celor care sunt date prin lege în competența altor autorități ale administrației publice locale sau centrale.

În alegerea variantei de interpretare, instanța a apelat și la practica judecătorească în materie, identificând două hotărâri irevocabile, cu soluții diferite însă.

Astfel, din practica Curții de Apel Cluj, instanța reține că s-au pronunțat Decizia nr. 2797 din 9 noiembrie 2009 și Decizia nr. 1298/2011, ambele în materia inscripționării denumirii localităților în limba minorităților naționale.

Prin Decizia nr. 2797 din 9 noiembrie 2009 a Curții de Apel Cluj s-a stabilit că în situația în care legea nu distinge, prevăzând în mod generic printre atribuțiile administrației publice locale și pe aceea de a adopta hotărâri în orice problemă de interes local, este la latitudinea autorităților locale inscripționarea indicatoarelor în limba minorităților, atunci când minoritățile nu întrunesc pragul de 20%.

Prevederea legală de asigurare a inscripționării în limba minorităților atunci când cetățenii acestora ating un procent de 20 % este imperativă, autoritățile locale fiind obligate să o aplice ca atare, neputând adopta o decizie contrară acestei prevederi. În schimb, textul legal „vor asigura inscripționarea denumirii localităților” nu poate fi nicidecum interpretat în sensul că dacă ponderea unei minorități naționale este de sub 20 % se interzice inscripționarea bilingvă a denumirii localității respective.

S-a mai reținut în decizia menționată că în multe localități din România legea s-a interpretat exact conform principiului juridic fundamental „ceea ce legea nu interzice, este permis”, fiind astfel instalate indicatoare cu denumirea localității bi-sau trilingve în localități unde minoritatea respectivă nu atinge pragul de 20 %, cum ar fi de exemplu Sibiul, Mediașul, Aiudul, Seinel, Sighișoara, Iernutul etc.

Prin Decizia nr. 1298/2011 a Curții de Apel Cluj, s-a pronunțat însă o soluție contrară, în sensul că autoritățile locale nu pot aprecia oportunitatea instalării de indicatoare cu inscripționarea denumirii localității în limba minorităților atunci când numărul cetățenilor minorității respective nu ajunge la procentul de 20 %, nefiind aplicabil în cauză principiul „ceea ce nu este expres interzis de lege este permis”.

S-a arătat, potrivit deciziei menționate, că niciuna din atribuțiile cuprinse în art. 36 din L.215/2001 nu se referă la posibilitatea autorității de a hotărî cu privire la înscrierea pe panourile de demarcație a perimetrului administrativ – teritorial al municipiului în cazul în care ponderea minorității în limba căreia se realizează inscripția este de sub 20% din totalul populației, această atribuție nefiind conferită consiliului prin nicio lege, activitatea organelor administrative fiind o activitate de organizare a executării și de executare în concret a legii, cu aplicarea principiului legalității.

S-a mai reținut că, în activitatea lor, organele administrative au posibilitatea să aprecieze ce măsură vor lua, când să ia o anumită măsură, cu ce mijloace să o ducă la îndeplinire. Recunoașterea dreptului de apreciere

pentru organele administrative are drept scop valorificarea atribuțiilor acestora și în același timp, aplicarea legii în raport de condițiile concrete. Însă, nicidecum, organele administrative nu vor putea decide împotriva prevederilor legii.

Prin urmare, având în vedere practica judiciară neunitară, instanța are posibilitatea de a se ralia uneia sau alteia dintre opinii, iar din acest punct de vedere, va reține că este mai potrivită prima variantă, care este mai apropiată și de reglementările internaționale, așa după cum se va arăta în continuare.

În consecință, instanța apreciază că, sub un procent de 20%, posibilitatea inscripționării în limba minorităților este o chestiune de oportunitate și aceasta este la îndemâna autorităților locale.

În continuare, se reține că, în principiu, instanțele de judecată pot cenzura actele administrative ale autorităților publice doar din perspectiva legalității, nu și din perspectiva oportunității.

Problema oportunității actelor administrative este strâns legată de dreptul de apreciere al organelor administrației publice și de alegerea soluțiilor adecvate pentru organizarea executării legii și executarea în concret a acesteia.

Cu toate acestea, posibilitatea de apreciere acordată organelor administrative trebuie să se realizeze în limitele legalității, refuzul nejustificat și excesul de putere antrenând răspunderea organelor administrației publice.

Astfel, din acest punct de vedere, instanța apreciază că poate verifica conduita pârâților exprimată în cazul refuzului de a soluționa favorabil cererea reclamantei, din perspectiva excesului de putere.

În prezenta cauză, se reține că pârâțul Consiliul Local Cluj-Napoca a apreciat oportunitatea inscripționării denumirii municipiului Cluj-Napoca în limba minorităților naționale, respectiv în limba maghiară și germană, emițând în acest sens, în mod legal după cum s-a arătat anterior, în baza art. 36 alin. 1 din Legea 215/2001, Hotărârea nr. 99 din 7 martie 2002, alocându-se și sume de bani de la bugetul local în vederea confecționării și montării indicatoarelor de inscripționare a denumirii municipiului la principalele cinci intrări și ieșiri.

În vederea aducerii la îndeplinire a hotărârii au fost desemnate Direcția domeniu public și privat și Direcția economică.

Hotărârea nr. 99 din 7 martie 2002 nu a fost pusă în executare până în prezent.

Prin urmare, în acest context reclamanta poate pretinde în mod întemeiat autorității locale inscripționarea denumirii localității în limba română și maghiară, autoritatea locală asumându-și deja inscripționarea în limba minorităților.

Nu s-a făcut în cauză dovada că hotărârea a fost abrogată iar împrejurarea că nu s-au distribuit și fondurile în momentul emiterii hotărârii nu poate anula dreptul câștigat al minorității maghiare, cu atât mai mult cu cât, potrivit corespondenței administrative, reclamanta se declară gata să suporte din bugetul propriu fondurile necesare inscripționării.

Astfel, reclamanta nu solicită autorității decât să fie consecventă cu propria poziție și să pună în executare ceea ce în mod liber a hotărât.

În această situație, instanța apreciază că refuzul autorităților locale de inscripționare a denumirii municipiului Cluj-Napoca în limbile minorităților naționale se circumscrie unui exces de putere, în sensul art. 2 lit n din Legea 554/2004:

n) exces de putere - exercitarea dreptului de apreciere al autorităților publice (...) prin încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor;

Atâta timp cât există o hotărâre a consiliului local care prevede instalarea indicatoarelor de delimitare a municipiului Cluj-Napoca în limbile minorităților naționale și atâta timp cât pârâții nu au dovedit că această hotărâre a fost abrogată în mod expres, autoritățile locale nu mai au un drept de apreciere cu privire la executarea sau nu a dispozițiilor hotărârii în sensul de asigurare sau nu a instalării indicatoarelor solicitate .

În plus, chiar dacă nu ar exista HCL Cluj-Napoca 99/2002, în subsidiar, instanța apreciază că în cauză problema inscripționării indicatoarelor în limbile minorităților naționale se poate pune și din perspectiva discriminării.

Chiar dacă oportunitatea nu poate fi în principiu cenzurată de instanțe, nu se poate trece cu vederea că în țară, există numeroase localități în care autoritățile administrative au apreciat oportun să instaleze indicatoare de delimitare a localităților în limba minorităților, chiar și în situația în care acestea sunt sub 20% din numărul locuitorilor - Sibiul, Mediașul, Aiudul, Seinul, Sighișoara, Iernutul, Câmpia Turzii, Hunedoara, Timișoara, așa după cum s-a reținut și în Decizia nr. 2797 din 9 noiembrie 2009 a Curții de Apel Cluj – iar conduita administrației publice în România ar trebui să fie unitară și previzibilă iar minoritățile să poată avea aceleași așteptări în raport cu autoritățile publice.

Discriminarea presupune aplicarea unui tratament diferit la persoane aflate în situații de egalitate, ori în acest context minoritățile din Cluj-Napoca sunt discriminate pe criterii geografice, neavând același regim cu minoritățile din celelalte localități unde există indicatoare inscripționate în limba minorităților, chiar dacă populația acestora nu ajunge la 20% din numărul locuitorilor.

Discriminarea a mai fost invocată de către reclamantă și în fața CNCD, reclamându-se însă o discriminare pe criteriu de naționalitate în raport cu cetățenii români, plângerea sa fiind respinsă.

În prezenta cauză însă discriminarea nu se apreciază în raport cu cetățenii români ci în raport cu celelalte minorități din alte localități, minoritatea maghiară din municipiul Cluj-Napoca fiind defavorizată.

Prin urmare, solicitarea reclamantei de inscripționare în limba maghiară ar fi întemeiată și din acest punct de vedere.

Cu privire la modalitatea efectivă de inscripționare a denumirii localității în limbile minorităților naționale, instanța apreciază că și în situația în care aceste minorități sunt sub 20 % sunt aplicabile tot prevederile HG 1206/2001 pentru aprobarea Normelor de aplicare a dispozițiilor privitoare la dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a folosi limba maternă în administrația publică locală, cuprinse în Legea administrației publice locale nr. 215/2001, deoarece se referă la aceleași drepturi ale minorităților.

În sensul dispozițiilor HG 1206/2001, se prevede că :

ART. 4

(1) În localitățile în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor se va asigura inscripționarea denumirii localității și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective.

ART. 10

(1) Modul de inscripționare a denumirii unor localități în limba maternă a cetățenilor aparținând minorităților este prevăzut în anexele nr. 1/1-1/23.

(2) Inscripționarea în limba maternă a denumirii unor localități are caracter informativ, neputând fi folosită în corespondenta sau în documentele oficiale.

ART. 11

(1) Inscripționarea în limba maternă a denumirii unor localități în care cetățenii aparținând unei minorități au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor se face pe aceeași tablita indicatoare, sub denumirea în limba română, folosindu-se aceleași caractere, marimi de litere și culori, potrivit anexei nr. 2. Inscripționarea se face atât pe indicatoarele rutiere de intrare, cât și pe cele de ieșire din localitate.

(2) Confecționarea tablitelor indicatoare se realizează prin grija primarilor, costul acestora fiind suportat din bugetele locale.

Din interpretarea HG 1206/2001, reiese prin urmare că inscripționarea în limba minorității se face pe indicatoarele rutiere de intrare și ieșire din localitate. Aceste indicatoare trebuie să fie inscripționate în limba minorității, conform denumirii din anexa hotărârii de guvern iar inscripționarea are doar un caracter informativ, neputând fi folosită în corespondenta sau în documentele oficiale.

Potrivit HG 1206/2001 Anexa 1/9 denumirea municipiului Cluj-Napoca, în limba maghiară este „Kolozsvár”, prin urmare, această denumire trebuie să se regăsească pe indicatoarele prevăzute de art. 11 din HG 1206/2001.

4. Considerente reținute pe fond în baza legislației internaționale.

Potrivit dispozițiilor art. 10 din Constituție referitoare la relațiile internaționale,

România întreține și dezvoltă relații pașnice cu toate statele și, în acest cadru, relații de bună vecinătate, întemeiate pe principiile și pe celelalte norme general admise ale dreptului internațional.

Potrivit dispozițiilor art. 11 din Constituție, referitoare la dreptul internațional și dreptul intern

(1) Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

(2) Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.

Potrivit dispozițiilor art. 20 din Constituție , referitoare la tratatele internaționale privind drepturile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.

Din perspectiva reglementărilor constituționale citate, instanța a examinat legislația internațională cu privire la drepturile minorităților, respectiv tratatele internaționale la care România este parte și care conțin prevederi cu privire la respectarea drepturilor minorităților naționale.

I . Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, încheiată la Strasbourg la 1 februarie 1995, ratificată de România prin Legea 33/1995, a fost adoptată cu scopul de a defini principiile care trebuie respectate și obligațiile care decurg din acestea, pentru a asigura, în statele membre și în celelalte state care pot deveni părți , protecția efectivă a minorităților naționale și a drepturilor persoanelor aparținând acestora, în cadrul statului de drept, cu respectarea integrității teritoriale și a suveranității naționale.

Potrivit art. ART. 11 din Convenție, alin. 3

3. În ariile locuite în mod tradițional de un număr substanțial de persoane aparținând unei minorități naționale, părțile vor depune eforturi, în cadrul sistemului lor legal, inclusiv, atunci când este cazul, în cadrul acordurilor încheiate cu alte state, și ținând seama de condițiile lor specifice, pentru expunerea denumirilor locale traditionale, a denumirilor strazilor și a altor indicații topografice destinate publicului, deopotrivă în limba minoritara, acolo unde exista o cerere suficienta pentru astfel de indicații.

Prin urmare, în raport cu această dispoziție legală, se impune inscripționarea denumirilor locale traditionale în limba minorităților, dacă există un număr substanțial de persoane aparținând minorităților și o cerere suficientă.

După cum s-a arătat anterior, în Cluj-Napoca sunt 49 565 de locuitori de etnie maghiară, conform rezultatelor recensământului din 2011, adică 15, 27 % iar un asemenea număr întrunește, din punctul de vedere al instanței, toate cerințele pentru a fi considerat un număr substanțial în sensul prevederilor art.11 din Convenția_cadru pentru protecția minorităților naționale.

Convenția nu a oferit criterii de apreciere a determinării numărului substanțial, putându-se interpreta că determinarea acestuia este lăsată la dispoziția fiecărei părți semnatare.

Sub acest aspect se poate reține că, potrivit art.76 din Legea 215/2001, România a apreciat drept un număr substanțial procentul de 20% din numărul locuitorilor, peste acest procent fiind obligatorie inscripționarea în limba minorităților, însă această prevedere nu poate fi

interpretată, după cum s-a arătat și anterior, în sensul că un număr substanțial nu poate fi situat și sub nivelul acestui procent, dovadă fiind faptul că în mai multe localități de pe teritoriul României s-a procedat la o inscripționare a indicatoarelor de delimitare a localităților în limba minorităților.

Prevederile Convenției nu pot fi interpretate în sensul de a restrânge interpretarea numărului substanțial ci, dimpotrivă, prevederile Convenției trebuie interpretate în sensul de a produce efecte favorabile minorităților, asigurând prin această interpretare îndeplinirea scopului în vederea căreia Convenția a fost adoptată.

Totuși, numărul cetățenilor de etnie maghiară din municipiul Cluj-Napoca este mai mare decât numărul total de locuitori din toate celelalte orașe și municipii ale județului Cluj, cel mai mare fiind municipiul Turda cu 47 744 de locuitori iar în aceste condiții, instanța apreciază că sunt întrunite condițiile art. 11 din Convenție cu privire la numărul substanțial.

Din punctul de vedere al cererii suficiente, instanța reține că inscripționarea bilingvă este un deziderat mai vechi al comunității maghiare din Cluj-Napoca, dovadă fiind și demersurile efectuate de organizațiile politice maghiare care au solicitat autorității deliberative instalarea indicatoarelor bilingve, această solicitare concretizându-se în HCL Cluj-Napoca nr. 99/2002, cât și demersurile societății civile, inclusiv demersurile efectuate de către reclamanta din prezenta cauză, care a solicitat autorității inscripționarea în limba maghiară, declarându-se gata să suporte din bugetul său costurile inscripționării.

II. Potrivit Tratatului de înțelegere, cooperare și buna vecinătate dintre România și Republica Ungara, semnat la Timișoara la 16 septembrie 1996, ratificat prin Legea 113/1996 , s-a recunoscut că minoritățile naționale constituie o parte integrantă a societății din statul în care trăiesc și s-a apreciat că protejarea acestora este o parte componentă a protecției internaționale a drepturilor omului și face obiectul cooperării internaționale.

În sensul art. 1 din Tratat,

(1) România și Republica Ungara (denumite în continuare părți contractante) își întemeiază relațiile pe încredere, cooperare și respect reciproc.

(2) Părțile contractante vor respecta, în relațiile reciproce, precum și în relațiile cu alte state, principiile înscrise în Carta Națiunilor Unite, în Actul final de la Helsinki, în Carta de la Paris pentru o nouă Europa și în alte documente ale Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, precum și celelalte principii și norme general acceptate ale dreptului internațional.

Potrivit art. 15 din Tratat,

(1) a) Părțile contractante se angajează ca, în reglementarea drepturilor și obligațiilor persoanelor aparținând minorităților naționale care trăiesc pe teritoriul lor, să îndeplinească Convenția-cadru a Consiliului Europei cu privire la minoritățile naționale, dacă în ordinea lor de drept interna nu exista o reglementare mai favorabilă în privința drepturilor persoanelor aparținând minorităților.

b) Părțile contractante, fără a aduce atingere conținutului paragrafului de mai sus, în scopul protejării și promovării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a minorității romane din Ungaria și a minorității maghiare din

România, vor aplica, ca angajamente juridice, prevederile care definesc drepturile acestor persoane, așa cum sînt încorporate în documentele pertinente ale Organizației Națiunilor Unite, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa și ale Consiliului Europei, menționate în anexa la prezentul tratat.

(3) Părțile contractante respecta dreptul persoanelor aparținînd minorității romane din Ungaria și al persoanelor aparținînd minorității maghiare din România de a folosi liber limba lor maternă, în particular și în public, oral și în scris. Ele vor lua măsurile necesare pentru ca aceste persoane să poată învăța limba lor maternă și să aibă posibilități adecvate pentru a fi educate în aceasta limba, în cadrul sistemului învățămîntului de stat, la toate nivelurile și formele, potrivit nevoilor acestora. Părțile contractante vor asigura condițiile care să facă posibilă folosirea și a limbii materne în relațiile cu autorităților locale, administrative și judiciare, în conformitate cu legislația internă, precum și cu angajamentele internaționale asumate de cele două părți. Aceste persoane au dreptul de a folosi numele și prenumele lor în limba maternă și se vor bucura de recunoașterea oficială a acestora. În zonele locuite de un număr substanțial de persoane aparținînd minorităților respective, fiecare parte contractantă va permite să fie expuse, și în limba minorității, denumiri tradiționale locale, denumiri de străzi și alte inscripții topografice destinate publicului.

(10) Părțile contractante se vor sprijini reciproc în urmărirea modului de punere în aplicare a prevederilor cuprinse în acest articol.

Conform Tratatului, se reține că, în condiții de reciprocitate, părțile semnatare s-au angajat la protejarea și promovarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase a minorităților, printre demersurile concrete de îndeplinire a acestui obiectiv fiind și acela de a permite să fie expuse, și în limba minorității, denumiri tradiționale locale, denumiri de străzi și alte inscripții topografice destinate publicului.

Considerentele de apreciere a numărului substanțial sunt aceleași cu cele expuse în paragraful precedent.

În plus, tot cu privire la numărul substanțial, instanța mai reține că, dispozițiile Tratatului fac trimitere la legislația internă a părților.

Spre deosebire de legea română, Legea 215/2001 unde se prevede un procent de 20 % pentru recunoașterea drepturilor minorităților la nivelul administrației publice locale, Legea maghiară a minorităților din Ungaria, publicată în Monitorul Oficial Ungar, din 19 decembrie 2011, respectiv Legea CLXXIX din 2011 despre drepturile naționalităților, este mai favorabilă, cel puțin sub aspectul inscripționării denumirilor topografice.

/ http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=139819.267332 /

Această lege prevede în Capitolul II referitor la *drepturile fundamentale ale naționalităților* că :

6. § (1) În cazul în care într-o localitate /așezare/ conform recensămîntului procentul unei naționalități atinge 10%, autoritatea locală /primăria/ - la solicitarea autorității de autoguvernare al minorității naționale din localitatea respectivă, care se află în subordinea ei - are obligația de a asigura:

(...)

d). *Plăcile care indică denumirea străzilor și a localităților, pe lângă formularea și scrierea în limba maghiară, trebuie să cuprindă (...) și denumirile tradiționale în limba naționalităților respective.*

Potrivit Capitolul IV, referitor la *drepturi naționale comunitare*, se prevede că :

18. § *Naționalitățile - în urma exercitării dreptului privind utilizarea comunitară a denumirilor -, au dreptul de a folosi denumirile formate în cursul istoriei privind localitățile, străzile, precum și a altor indicatoare geografice legate de comunitate.*

Prin urmare, cu atât mai mult cu cât prevederile din țara vecină sunt mai favorabile minorităților, având în vedere și prevederile Tratatului bilateral dintre România și Republica Ungara, potrivit cărora în zonele locuite de un număr substanțial de persoane aparținând minorităților respective, fiecare parte contractantă va permite să fie expuse și în limba minorității, denumiri tradiționale locale, denumiri de străzi și alte inscripții topografice destinate publicului, se impune ca inscripționarea indicatoarelor de delimitare a municipiului Cluj-Napoca să fie făcută și în limba maghiară.

III. Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, a fost adoptată la Strasbourg la 5 noiembrie 1992 și a fost ratificată de România prin Legea 282/2007, luând în considerare faptul că protecția limbilor regionale sau minoritare istorice din Europa contribuie la menținerea și dezvoltarea tradițiilor și a bogăției culturale a Europei și că dreptul de a practica o limbă regională sau minoritară în viața privată și publică reprezintă un drept imprescriptibil, în conformitate cu principiile cuprinse în Pactul internațional relativ la drepturile civile și politice al Națiunilor Unite și în conformitate cu spiritul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale a Consiliului Europei.

Potrivit dispozițiilor art. 10 din Cartă,

Autoritățile administrative și serviciile publice

2. În ceea ce privește autoritățile locale și regionale din zonele locuite de un număr de vorbitori de limbi regionale sau minoritare în care se justifică măsurile specificate mai jos, părțile se angajează să permită și/sau să încurajeze:

g) folosirea sau adoptarea, dacă este cazul, alături de denumirea în limba (limbile) oficială (oficiale), a formelor tradiționale și corecte ale toponomiei în limbile regionale sau minoritare.

Prin urmare, atâta timp cât Carta prevede că, în situația existenței de vorbitori de limbi regionale care să justifice aplicarea măsurilor de protecție prevăzute de Cartă, obligația părților semnatare este aceea de a permite și/sau de a încuraja folosirea formelor tradiționale și corecte ale toponomiei și nu se poate refuza de către autoritățile locale inscripționarea bilingvă a indicatoarelor de delimitare a municipiului Cluj-Napoca solicitată de către

reclamantă, acțiunea reclamantei fiind întemeiată și din acest punct de vedere.

Prin urmare, raportat la toate considerentele mai sus expuse, instanța a apreciat acțiunea în contencios administrativ întemeiată, urmând ca, în conformitate cu dispozițiile art. 1, 8 și 10 din Legea nr. 554/2004 raportat și la toate celelalte dispoziții legale mai sus indicate, aceasta să fie admisă iar în consecință, pârâții să fie obligați la instalarea de indicatoare bilingve de delimitare a municipiului Cluj-Napoca, în română și maghiară.

Fără cheltuieli de judecată.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE**

Admite cererea în contencios administrativ formulată de către reclamanta FUNDATIA EUROPEAN COMMITTEE HUMAN RIGHTS HUNGARIANS CENTRAL EUROPE, înregistrată în Olanda, Amsterdam k.v.k 412.11.689, cu sediul în Postbus 2492,5202CL,s Hertogenbosch reprezentată prin Președinte Landman Gabor, cu adresa aleasă pentru corespondență în Săvădisla C.P nr. 3, 407505, Cluj în contradictoriu cu pârâții CONSILIUL LOCAL AL MUN.CLUJ NAPOCA și PRIMARUL MUN.CLUJ NAPOCA, ambii cu sediul în Cluj-Napoca, str. Moșilor nr.1-3,jud. Cluj.

Obligă pârâții la instalarea indicatoarelor bilingve de delimitare a municipiului Cluj-Napoca, în limbile română și maghiară.

Fără cheltuieli de judecată.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare, recursul înregistrându-se la Tribunalul Cluj.

Pronunțată în ședința publică din data de 11 iulie 2014.

**Președinte,
Monica TrofinGrefier,
Raluca Bianca Moldovan**

Red. MT/MT 5.09.2014